

HOLKA Z ROZTOKY

**Vzpomínky
Heleny Maršíkové,
rozené
Chanele Drumerové**

TRIÁDA

HOLKA Z ROZTOKY

HOLKA Z ROZTOKY

Vzpomínky
Heleny Maršíkové,
rozené Chanele Drumerové

TRIÁDA
2006

*Kniha vychází s laskavou podporou
Nadace Židovské obce v Praze*

© Helena Maršíková, 2006
ISBN tištěné knihy 80-86138-79-8
ISBN (PDF) 978-80-7474-147-0
ISBN (ePub) 978-80-7474-148-7
ISBN (mobi) 978-80-7474-149-4

Holka z Roztoky

Narodila jsem se 10. května 1926 v Roztoce, okres Iršava - Podkarpatská Rus. Otec Mojžíš Drumer, narozen 24. května 1896, vyučený truhlář, zemřel v dubnu 1944 v Osvětčímě - v plynové komoře. Maminka Blanka, rozená Eizenbergerová, narozená 1900, blíže neznám. Oba rodiče uměli jidiš, maďarsky a rusínsky, uměli číst a psát. Já jsem se narodila jako čtvrtá holka ve velmi chudé rodině, jako nechtěné dítě. Po narození se na mě tatínek prvně podíval asi po měsíci, ale potom mě měl nejradši ze všech dětí až do smrti. Tatínek moc pracoval, jako truhlář jen s ručním náradím, v naší vesnici nebyla elektřina. Měli jsme pěknou i dosti velkou zahradu, dvůr, asi pět ovocných stromů. Chalupa byla stará a moc špatná, zatýkalo do ní a zdi padaly, tatínek pořád spravoval. Byly v ní dvě místnosti, jedna větší, kde tatínek pracoval, i jsme v ní bydleli, že jsme vytápěli v zimě jen jednu místnost. Druhý pokoj byl menší a otevřená kuchyň, která se užívala jen v létě. Hliněné podlahy, ale měli jsme čisto, každý rok na pesach se všechno bílilo, měli jsme i záclonky na oknech a všechno bylo čisté. Měli jsme slepice, od nich vajíčka a sloužily jako výměna v obchodě za zápalky, sůl a jiné drobnosti. Jednou jsem šla do obchodu s vajíčkem pro zápalky a cestou se mně rozbilo, tak jsem tolik plakala, že ty zápalky jsem dostala na dluh a paní z obchodu to s maminkou vyřešila. Měli jsme husy, pro které jsme chodili na trávu, byla to velmi těžká práce tu trávu v příkopech natrhat a potom nést

domů, svázanou na hlavě nebo na zádech, byla jsem ještě malá a lidi, co mě potkali, říkali, že mě není vidět pod tou tíhou. Když jsem ještě byla malá, tak jsme taky měli krávu, byla už moc stará, tak posla, další jsme už neměli, nebyly peníze. Husy jsme většínou vykrmili a nesli do Iršavy na prodej. Kukuřici jsme namáčeli, do ní kápnout trochu oleje, aby dobře sklouzávala do krku, trochu soli, aby měla husa veliká játra. Nebylo mně ani deset let, když jsem už sama krmila, sednout na zem, nohama husu přidržet a pomalu jí vkládat připravenou kukuřici, mám tu práci ještě dnes před očima, ještě bych to uměla. V Iršavě jsme s husou chodili po domech a smlouvali cenu. Když už cena byla domluvená, kdo dal nejvíce, tak jsme husu nechali zabít a někde v dřevníku jsme ji čistě oškubali ve veliké zimě. Když byl prodej hotov, byli jsme šťastní, že máme trochu peněz. Měli jsme veliký hlad a zimu, museli jsme to vydržet a šlapat domů čtyři kilometry. Když vzpomínám na husy, tak bych to dokončila. Husy jsem chodila pást sama už asi od čtyř let. Různě jsem snila, třeba jak bych byla šťastná, kdybych byla kluk, jak by mě měli všichni rádi. Vzpomínám, že jsem si v kalužích namáčela ruce, aby mně na větru popraskaly, že je ukážu mamince, tak mě určitě pohladí. Dále jsem snila, že bych jednou žila v Praze (to se mně splnilo). Také jsem toužila mít náušnice, že bych byla hezká. Řekla jsem to babičce o těch náušnicích a ona mně odpověděla, že jednou přijde Mesiáš a každému, kdo je hodný, splní přání, že já se toho určitě dožiji a budu šťastná. Mesiáš nepřišel a já jsem si náušnice nikdy nekoupila a nikdy

jsem náušnice neměla. Moje sestra Lenka je jen o dva roky starší než já, byla snad hezčí, byla trochu světlejší než my ostatní, je hodně chytrá. Ve čtyřech letech dostala astma, byla hodně ošizená, nemohla běhat, vždycky se rozkašlala. Maminka asi proto, že byla nemocná, jí měla radši, ve všem jí nadřžovala, já jsem tím moc trpěla. Měla jsem černé vlasy a oči, v létě moc opálená, hubená, vysušená, tak jsem pořád slyšela, že nejsem hezká. Když mně bylo osm let, narodila se další holčička, pojmenovali ji Fanyňka. Měla světlé vlásy, dokonce modré oči, byla moc hezká. Maminka se po porodu již nikdy neuzdravila, měla TBC, pořád kašlala. Druhá sestra Jenny se o malou pořád starala, v noci k ní vstávala. Myslím, že jí také vařili mák, aby lépe spala. Narodila se v říjnu 1934 a 14. června 1935 zemřela. Ženy z vesnice říkaly, že si ji Pán Bůh vzal k sobě, že aspoň bude o jednoho sirotka méně. Maminka ještě žila, ale byla úplně vyhublá, už se neudržela na nohou. Když bylo po pohřbu Fanyňky, seděly jsme kolem maminky a sestra Jenny, která měla holčičku moc ráda, plakala pro ni a řekla, že když už jedna z nás měla umřít, tak proč to nebyla Helena, maminka sice říkala, že je to tak lepší, protože Helena je už větší. Pro mě to bylo moc těžké, tak jsem snila, že kdybych umřela, jestli by pro mě někdo plakal. Nejtěžší doba mého dětství. Po smrti holčičky mamčin zdravotní stav se každým dnem zhoršoval, už nevstávala, stále ležela. Přestala nás utěšovat, dávala rady do života. Věděla, že odchází, že už jí zbývá několik dní. Loučila se s námi dětmi. Mimo jiné říkala, že se musíme všichni starat o Lenku, pro-